

Mihaela Daniela Cîrstea
Laura Raluca Surugiu

@vacantadevara.eu

scrisorile verii

**Caiet de antrenament
pentru limba și literatura română
Clasa a V-a**

Ediția a III-a

Editura Paralela 45

Acest auxiliar este aprobat pentru utilizarea în unitățile de învățământ preuniversitar prin OMEN nr. 3530/04.04.2018.

Lucrarea este realizată în conformitate cu Programă școlară pentru disciplina **Limba și literatura română** pentru clasa a V-a, aprobată prin OMEN nr. 3393/28.02.2017.

Redactare: Mihaela Pogonici

Layout: Maria Ștefan

DTP: Gabriela Chircea

Design copertă: Irina Bogdan

Ilustrații: dreamstime.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CÎRSTEA, MIHAELA DANIELA

@vacantadevara.eu : **Scrisorile verii : caiet de antrenament pentru limba și literatura română : clasa a V-a** / Mihaela Daniela Cîrstea, Laura Raluca Surugiu. - Ed. a 3-a. - Pitești : Paralela 45, 2020

ISBN 978-973-47-3182-4

I. Surugiu, Laura Raluca

811.135.1

821.135.1.09

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45

Bulevardul Republicii, Nr. 148, Clădirea C1, etaj 4, Pitești,
jud. Argeș, cod 110177

Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444; 0721 247 918

Tel./fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492

E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro

sau accesați www.edituraparelela45.ro

Tipar executat la **MasterPrint Super Offset**
www.masterprint.ro

Copyright © Editura Paralela 45, 2020

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

Scrisoarea I

Din care aflăm povestea unui pinguin, Apolodor, un cântăreț, care lucra la circ și suferea din cauza depărtării de familie.

către: mirelapopescu@vacantadevara.eu
subiect: Apolodor

Bună, Mirela!

Surprizele încep în această vacanță. Am mai descoperit o carte extraordinară, a unui scriitor român – Gellu Naum. Se numește **Prima Carte cu Apolodor**. Îți trimit și ție o parte și aștept impresiile.

Ioana

1.

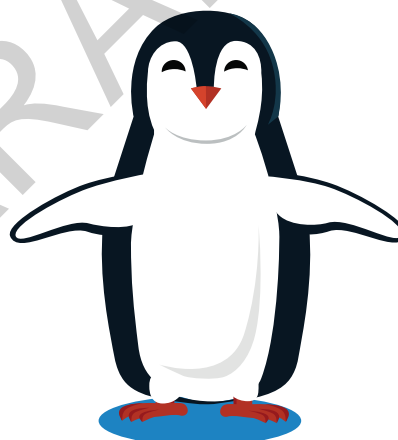
La circ, în Târgul Moșilor,
Pe gheața unui răcitor,
Trăia voios și zâmbitor
Un pinguin din Labrador.

– Cum se numea? – Apolodor.
– Și ce făcea? – Cânta la cor.
Deci, nu era nici scamator,
Nici acrobat, nici dansator;
Făcea și el ce-i mai ușor:
Cânta la cor. (Era tenor.)

Grăsuț, curat, atrăgător
În fracul lui strălucitor,
Așa era Apolodor...

2.

Dar într-o zi, Apolodor,
Spre deznădejdea tuturor,
A spus așa: – „Sunt foarte trist!
Îmi place viața de corist
Dar ce să fac? Mi-e dor, mi-e dor

De frații mei din Labrador...
O, de-aș putea un ceas măcar
Să stau cu ei pe un ghețar!..."

Apoi a plâns Apolodor...

3.

Când l-a văzut pisiul Tiț
Plângând cu hohot și sughiț,
I-a spus: – „Prietene, aș da
Mustața și codița mea,
Aș da o litră de caimac,

Aș da orice, să te împac.
Zău, nu mai plânge! Te implor..."
Dar el plângea: – „Mi-e dor, mi-e dor
De frații mei din Labrador!..."

4.

Și-au încercat să-l mai împace
Ariciul, dăruindu-i ace,
Și ursul, cu un pumn de mure
Atunci culese din pădure,
Și iepurele Buză-Lată
Cu fructe dulci și cu salată
(Colegi de-ai lui Apolodor,
Maeștri – cântăreți la cor).

Cămila Suzi, cea mai tristă,
Ofta cu fața în batistă,
Ea îi fusese ca o mamă:
Îl învățase prima gamă.

Dar el plângea: – „Mi-e dor, mi-e dor
De frații mei din Labrador!..."

5.

Colegii lui Apolodor
S-au dus atunci la dirijor.

Maestrul Domilasolfa,
În haina lui de catifea,
I-a ascultat și, gânditor,
S-a așezat pe-o canapea
Oftând: – „Sărmanul meu tenor
Se poate prăpădi de dor!
Să plece, deci, spre Labrador..."

Și a plecat Apolodor...

(GELLU NAUM, *Prima carte cu Apolodor*)

către: ioanavoicu@vacantadevara.eu
subiect: Apolodor

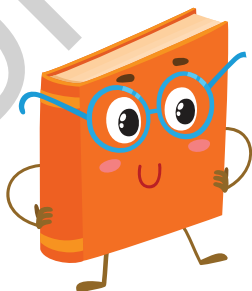
Salut, Ioana,

Mi-a plăcut mult textul, am citit toată cartea. Mi-a dat-o
sora mea mai mare, care discutasă cu doamna profesoară de
limba română la școală o parte din text.

Te pup, Mirela

către: ioanavoicu@vacantadevara.eu, mirelapopescu@vacantadevara.eu

Dragile mele,

Poezia și muzica fac casă bună. Textul lui Gellu Naum a
fost pus pe muzică. Foarte plăcut!!!
Căutați melodia pe internet!

Lecturici 😊

Scrisoarea I

Descoperim textul cu Lecturici!

Pentru fiecare rezolvare corectă vei primi câte 2 puncte. Succes!

- A** Lecturici a fost cam distrat și a încurcat ordinea ideilor, iar acum nu mai înțelege nimic din text. Să-l ajutăm notând în tabel numărul propozițiilor, în ordinea desfășurării evenimentelor.

- 1) Cămila Suzi e tristă.
- 2) Apolodor cântă în cor pe post de tenor.
- 3) Pisiul Tiș ar da mustața și codița pentru a-l împăca pe Apolodor.
- 4) Dirijorul acceptă ca Apolodor să plece.
- 5) Pinguinul suferă din cauza lipsei familiei.

--	--	--	--	--

Am primit _____ puncte.

- B** Completează enunțurile cu un termen potrivit din text:

- 1) Apolodor este din _____.
- 2) Ariciul îi oferă lui Apolodor _____.
- 3) Iepurele Buză-Lată încearcă să-l împăce pe Apolodor cu _____.
- 4) Pe dirijor îl chema _____.

Am primit _____ puncte.

- C** Încercuiește varianta corectă de răspuns:

- 1) Apolodor lucrează:

a. în piață; b. la circ; c. la Ateneu; d. la teatru.

- 2) Lui Apolodor îi e dor de:

a. frig; b. ceață; c. frații lui; d. colegii lui.

- 3) Ursul i-a dăruit lui Apolodor:

a. ace; b. mure; c. fructe dulci; d. salată.

- 4) Domisolfă s-a așezat:

a. pe canapea; b. pe scaun; c. pe fotoliu; d. pe jos.

Am primit _____ puncte.

D Formulează răspunsuri potrivite pentru întrebările de mai jos:

1) Cum e descris Apolodor?

2) Care este cauza suferinței lui Apolodor?

3) Ce sunt ariciul, ursul și iepurele pentru Apolodor?

4) Ce îl învățase cămila Suzi pe Apolodor?

Am primit _____ puncte.

E Trimite o scrisoare directorului cercului în care lucrează Apolodor pentru a-l convinge să-l lase pe acesta să plece în Labrador.

Area for writing the letter.

Am primit _____ puncte.

Scrisoarea I

Mai aproape de text!

Pentru fiecare rezolvare corectă vei primi câte 2 puncte. Succes!

A Scrie câte un sinonim pentru următoarele cuvinte din text:

voios	
strălucitor	
trist	
ceas	

Am primit _____ puncte.

B Scrie câte un antonim pentru următoarele cuvinte din text:

zâmbitor	
ușor	
grăsuț	
curat	

Am primit _____ puncte.

C Scrie enunțuri în care să folosești ortograme: *cei/ce-i, cea/ce-a, mie/mi-e*.

Am primit _____ puncte.

- D** Completează tabelul de mai jos cu informațiile solicitate pentru următoarele substantive din textul dat:

Substantivul	Genul	Numărul
circ		
pinguin		
frac		
codiță		
ace		

Am primit _____ puncte.

- E** Transcrie din povestire trei adjective și alcătuiește o propoziție cu unul dintre ele, la o altă formă decât în textul dat.

Adjectivele sunt: _____

Propoziția este: _____

Am primit _____ puncte.

- F** Precizează modul următoarelor verbe:

trăia _____ a spus _____

să fac _____ aş putea _____

nu plânge! _____

Am primit _____ puncte.

Scrisoarea I

G Precizează timpul următoarelor verbe la modul indicativ:

făcea	
plângea	
au încercat	
fusesse	
învățase	

Am primit _____ puncte.

H Transcrie două subiecte din text și precizează partea de vorbire prin care sunt exprimate.

Subiectele sunt: _____

Părțile de vorbire prin care sunt exprimate sunt: _____

Am primit _____ puncte.

Hoinari prin vacanță!

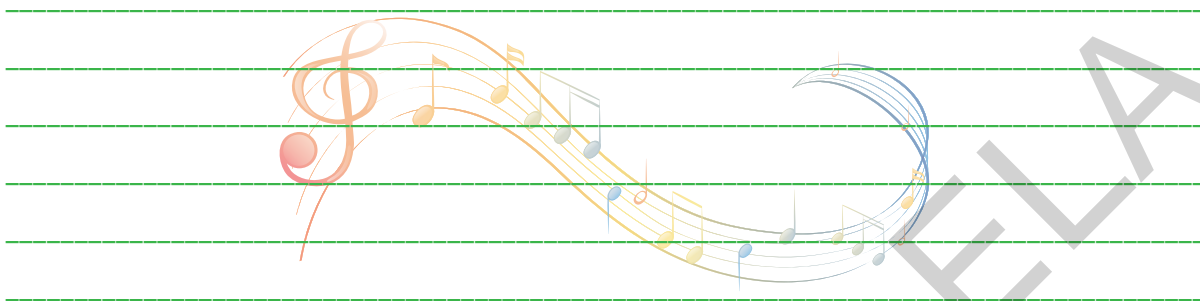

1 Trimite-i o invitație lui Apolodor pentru a cânta la ziua ta de naștere.

- 2 Ai ascultat melodia pe care sunt cântate versurile? Notează numele persoanei care o cântă. Ți-a plăcut? De ce?

- 3 Realizează un desen semnificativ pentru versurile citite.

Scrisoarea I

Citește textul de mai jos și apoi răspunde cerințelor următoare:

Cu mersul lor legănat, pieptul alb și spatele negru, pinguinii arată ca niște pitici îmbrăcați în cămăși și costume. Trăiesc în special în apropierea malurilor înghețate din insulele Antarcticii, Noii Zeelande sau în insula Galapagos, fiind aproape singurii locuitori ai acestor locuri. [...]

Sunt foarte bine adaptați la frig, datorită unui strat gros de 4 centimetri de grăsime, sub penele dese și lungi care acoperă corpul. Aripile scurte îi ajută foarte mult la înot, pinguinii putându-se deplasa la mari adâncimi cu viteze ce depășesc și 60 de kilometri pe oră! Trăiesc în colonii de sute sau chiar mii de familii, se recunosc și comunică

prin strigăte ascuțite și sunt rareori atacați de dușmani, pe uscat sau în apă.

Cel mai mare dintre pinguini este pinguinul imperial, un nume pe măsura lui: are o înălțime de 1,20 metri și o greutate de 20-45 kilograme. Penaful își păstrează aceleași culori – alb pe burtă și negru pe spate – în primii ani ai vieții. Ca adult, penele din jurul gâtului pinguinului imperial devin galbene, apoi portocaliu-închis, odată cu înaintarea în vârstă. [...]

Deși majoritatea pinguinilor sunt foarte sociabili și familisti, cei imperiali fac excepție de la regulă, 8 din 10 perechi despărțindu-se după numai un an. Cei care trec totuși de această perioadă vor forma familii, dând naștere la 1-2 pui pe an.

Puțin mai mic de înălțime (având aproape 1 metru), regele-pinguin se diferențiază de cel imperial prin ciocul mai lung și culoarea portocalie a penelor nu numai de pe gât, dar și de pe piept. Hrana sa este formată din crustacee, pești mici și plancton. [...]

Pinguinul albastru este cel mai mic dintre toate rasele, cântărind nu mai mult de 1 kilogram și având o înălțime de numai 25 de centimetri. Trăiește în sudul Australiei și în Noua Zeelandă și își face cuibul în scorburi și tuneluri. Iese doar noaptea pentru a se hrăni – obicei unic printre pinguini, de aceea este văzut foarte rar. Față de oameni, pinguinul albastru este cel mai sociabil, trăind în cuiburi făcute în pământ chiar sub case sau în pietrișul de lângă șinele de cale ferată. Chiar și cutiile de lemn puse special de oameni în păduri devin un culcuș foarte primitiv pentru micuțul albastru.

De asemenea, această rasă este și cea mai fidelă în ceea ce privește familia.

(www.lumea-copiilor.ro)

1 Unde trăiesc în general pinguinii? _____

2 Cum comunică pinguinii? _____

3 Prin ce sunt diferiți pinguinii imperiali? _____

4 Unde trăiește pinguinul albastru? _____

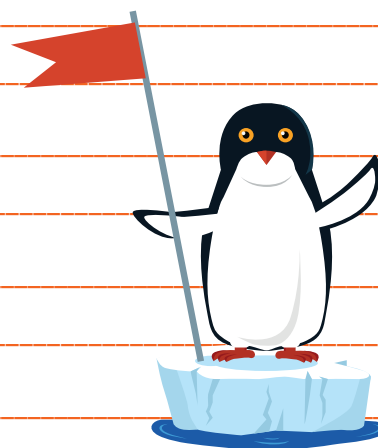
5 Completează spațiile punctate cu informațiile corecte din textul de mai sus:

a. Pinguinii arată _____

b. Cel mai mare pinguin este _____

c. Regele-pinguin se diferențiază prin _____

d. Cei mai fideli pinguini sunt _____

6 Încercuiește **A** dacă afirmația este corectă și **F** dacă afirmația este falsă:

Pinguinul imperial are o înălțime de 1,20 metri și o greutate de 20-45 kilograme.

A **F**

Pinguinii imperiali sunt familiști.

A **F**

Hrana regelui-pinguin este formată din crustacee, pești mici și plancton.

A **F**

Pinguinul albastru este cel mai sociabil.

A **F**

Scrisoarea II

Din care aflăm cum un băiețel năzdrăvan învață
că o băltoacă nu este doar o băltoacă, ci înseamnă... hapciu!

către: mihaita@vacantadevara.eu

subiect: Hapciu

Salutare, Mihăiță,

În câteva zile ar trebui să plec spre tine. Părinții au rezervat deja biletele de avion. O să vedem Clujul, o să vizităm Grădina Botanică și o să ne plimbăm prin centrul orașului.

Despre altceva voiam să îți scriu însă. Am răcit foarte tare și de câteva zile stau în casă, singur-singurel. De fapt, mai vine bunica să mă îngrijească atunci când ai mei sunt plecați la serviciu. Să îți spun ce s-a întâmplat de fapt. Acum o săptămână a plouat torențial. O vreme de coșmar... După ce furtuna s-a oprit, am ieșit la joacă. Împreună cu prietenii mei din bloc am inventat șotronul cu băltoace, foarte amuzant. Săream din baltă în baltă. Când am ajuns acasă, eram ud flească. Urmarea: febră, medicamente, stat la pat. ☹

În timpul cât am rămas acasă, am căutat prin bibliotecă ceva de citit, ca să îmi alung plictiseala, și am dat peste o carte cu un titlu interesant: **Mama mamuților mahmuri**, de Mircea Sântimbreanu. Foarte interesantă, ți-o recomand! Printre povestiri am găsit una care seamănă izbitor cu ce mi s-a întâmplat mie. Știi tu, tuse, băltoace, strănut... Ți-o trimit și ție să îmi spui părerea ta. Abia aștept să ne vedem. Nu-mi mai trebuie băltoace până atunci, dar aștept scrisoarea ta cu mult interes!

Pe curând,
Liviu

Era o dimineață mohorâtă, cu zloată, când băiatul din povestirea noastră porni după cumpărături, la piață. Era frig, pe stradă niciun copil și poate de aceea băiatul se opri în fața băltoacei din dreptul porțiței. Era un pui de băltoacă, rotundă și gălbuie, ușor vălurită de vânt, încât părea gata-gata să o ia din loc.

- Vrei să-mi ții de urât? Vino cu mine, îi spuse băiatul.
- Unde? întrebă băltoaca, oglindindu-i cu mirare chipul, căciulița cu ciucure și pantofii noi.
- La piață.

Băltoaca tresări de bucurie. O noapte întreagă zăcuse pe trotuar, dar nimeni nu-i vorbise. Dimpotrivă, o ocolise toată lumea. Câțiva o și ocărase: călcaseră în ea din nebagare de seamă. Și iată că acum, în plină zi, se găsea cineva care nu numai că nu o ocăra, dar o și invita la plimbare.

- Vin cu plăcere, spuse băltoaca, dar nu pricep cum o să te însoțesc. Eu nu am picioare.
- Am eu, răspunse băiatul fără să stea pe gânduri. Te iau cu mine.
- Cum?
- Așa, zise băiețașul, intrând cu amândouă picioarele în băltoacă. Și acuma, hai! N-ai grijă, te aduc eu înapoi...

Porniră, și după câțiva pași băiețașul o întrebă privindu-și pantofii mustind de apă:

– Cum te simți la căldură?

– Grozav, răspunse clefăind băltoaca. Un singur lucru aș vrea: să mă vadă toate suratele mele cum mă plimb cu pantofii tăi cei noi.

– E simplu, spuse băiatul. Mai sunt câteva băltoace pe trotuar. Dacă vrei, le luăm și pe ele la plimbare. E destul loc în pantofi.

Așa și era. Pe trotuar, singuratic și zgribulite, se mai aflau câteva băltoace, iar în pantofii băiețașului se găsi fără greutate loc pentru toate.

– Faceți cunoștință, spunea el, muindu-și fără grabă pantofii în fiecare. Vedeți? Niciuna nu semănați între voi. Una îmi ajunge până la șiret, alta îmi trece de gleznă, altele sunt gata-gata să fugă spre rigolă...

– Spre rigolă? tresări puiul de băltoacă. Vreau să merg și eu acolo.

– Uite, zise băiatul intrând pe dată cu picioarele în șanțul de pe marginea trotuarului. E un râuleț tulbure care fuge spre canal.

– Spre canal? Du-ne și acolo, se rugă băltoaca. Acolo ne jucăm noi de-a v-ați ascunselea...

În dimineața aceea băiatul plimbă băltoacele câteva ceasuri: în piață, de-a lungul rigolelor, se opri la fiecare gură de canal, unde bolboroseau speriate și abia spre prânz, târâind picioarele, se întoarse spre casă.

– Acum rămânem aici, spuse el în fața porțiței. O să vă iau din nou la plimbare, mâine-dimineață.

Intrând în casă și în timp ce își dezbrăca paltonul zări o dâră murdară pe covor. Băiatul zâmbi înduioșat.

– Săracele, cât mă iubesc că le-am luat la plimbare! Nici nu le vine să se mai despartă de mine... Poftim, sunt în stare să mă urmeze și în pat, se gândi el văzând urma ciorapilor umezi pe parchet. Își aminti însă că iar o să se supere mama.

– O să vă iau din nou mâine, șopti el tainic. La revedere, pe mâine...

A doua zi, după o noapte de ploaie, băltoacele se înmulțiseră și toate îl așteptau nerăbdătoare pe băiat. Se făcuse aproape amiază când puiul de băltoacă din fața casei îl zări cu nasul lipit de geam. Era în pijama, cu un fular de gât și privea trist la copiii ce se plimbau pe stradă.

– Nu vii și tu? îl întrebă băltoaca. Ne-ai făgăduit...

– Hapciu! se auzi răspunsul.

– Nu ne duci și azi la plimbare? Te așteptăm...

– Hapciu! răspunse din nou băiatul, dar nu se clinti de la geam.

– Poate ne ia altcineva, vreun prieten de-al tău. Ce crezi?

– Hapciu!

– Ce-o fi însemnând și asta? se posomorî băltoaca. O să-l întreb când va ieși în stradă. Hm, auzi ce cuvânt: hapciu!

Cuprins

Scrisoarea I – se poate citi la pagina 4

Din care aflăm povestea unui penguin, Apolodor, un cântăreț, care lucra la circ și suferea din cauza depărtării de familie.

Scrisoarea II – se poate citi la pagina 14

Din care aflăm cum un băiețel năzdrăvan învață că o băltoacă nu este doar o băltoacă, ci înseamnă... haptic!

Scrisoarea III – se poate citi la pagina 22

Din care aflăm că un om scoate un porumbel, soarele și tot cerul dintr-o batistă și că la circ e „ca la teatru, înțelegi totul dacă ești cu ochii în patru“.

Scrisoarea IV – se poate citi la pagina 32

Din care aflăm povestea unei fabrici de ciocolată, pe care toți copiii o adoră, dar și dorința cea mare a personajului principal: Charlie.

Scrisoarea V – se poate citi la pagina 44

Din care aflăm despre o grădină în care fiecare are libertatea de a face ce vrea, dar și despre venirea primăverii.

Scrisoarea VI – se poate citi la pagina 52

Din care aflăm despre modul în care se realizau fotografiile și de importanța pe care o avea momentul realizării unei fotografii de familie.

Scrisoarea VII – se poate citi la pagina 60

Din care aflăm despre o aventură printre pirați și, cu puțin ajutor, dăm peste o comoară.

Scrisoarea VIII – se poate citi la pagina 72

Din care aflăm cum un om isteț păcălește un zmeu nătăflet, câștigând mii de daruri pentru cei... nu mai puțin de o sută de copii ai lui!

Scrisoarea IX – se poate citi la pagina 82

Din care aflăm cum o fetiță venită din munți învinge tristețea oamenilor, dar și despre un cadou neobișnuit.

Scrisoarea X – se poate citi la pagina 92

Din care aflăm cum i-au inspirat pe poeți cele patru anotimpuri ale anului.

